

เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โทรทัศน์ออกอากาศเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2479¹ ในประเทศอังกฤษ หลังจากนั้น นักวิทยาศาสตร์ประเทศต่าง ๆ ได้ใช้เวลาหลายสิบปีทำการค้นคว้าประดิษฐ์ขึ้นมา แรกทีเดียว นับได้ว่าบทบาทของโทรทัศน์เป็นเพียงเพื่อการค้าเท่านั้น ต่อมาภายหลังนักการศึกษาได้เห็นบทบาทและความสำคัญของโทรทัศน์จึงได้นำไปใช้ในด้านการศึกษาอย่างแพร่หลายทั้งในยุโรป และ อเมริกา

สำหรับประเทศไทยได้จัดตั้งสถานีโทรทัศน์ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2498² โดยบริษัทไทยโทรทัศน์จำกัด นับเป็นแห่งที่ 3 ในเอเชียภายหลังจากที่ประเทศ ญี่ปุ่นและประเทศฟิลิปปินส์ได้จัดตั้งสถานีโทรทัศน์ขึ้นแล้ว 1 ปี การดำเนินงานเริ่มแรกของกิจการโทรทัศน์ในประเทศไทยอยู่ในรูปของรัฐวิสาหกิจ และดำเนินงานในรูปสถานีโทรทัศน์เพื่อการค้า เป็นส่วนใหญ่ รายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศมีหลายด้าน เช่น บริการเพื่อชุมชน ข่าว กีฬา รายการเกี่ยวกับวัฒนธรรม เป็นต้น หลังจากนั้นอีก 3 ปี คือเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2501 กองทัพบกได้เปิดสถานีโทรทัศน์ขึ้นอีกสถานีหนึ่ง ทั้งนี้โดยทางสถานีได้ตั้งจุดมุ่งหมายของการจัดตั้งสถานี³ ไว้คือ

1. มุ่งหวังจะให้โทรทัศน์เป็นสื่อเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างทหารและประชาชน ให้ประชาชนรู้จักหน้าที่ของตน มีความรู้ในกิจการป้องกันประเทศ

¹ กุศล สุจรรยา, "โทรทัศน์การศึกษา" เอกสารประกอบความรู้การประชุมใหญ่สันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย, (พระนคร: โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2513), หน้า 200.

² สุวีริศน์ ญานุธรรม, เรืองจิต ชีรคิลก, "การจัดโทรทัศน์ศึกษาในประเทศไทย", เอกสารทางวิชาการ เทคโนโลยีทางการศึกษา, แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา, วิทยาลัยวิชาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516, หน้า 64.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

2. ใช้เป็นเครื่องมือในการแจ้งข่าว หรือคำสั่งให้ทหารและประชาชนที่เกี่ยวข้องทราบ
3. เผยแพร่กิจการของกองทัพบก และส่วนราชการอื่น ๆ นอกจากกองทัพบก ตามที่เห็นสมควร
4. เผยแพร่นโยบายของรัฐบาล
5. ส่งเสริมความรู้และให้ความบันเทิงแก่ประชาชน
6. สนับสนุนการอบรมศีลธรรมและวัฒนธรรมของชาติแก่ประชาชนและทหาร
7. ใช้เป็นเครื่องมือช่วยเร่งรัดพัฒนาประเทศในทุกด้าน
8. คอทานการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม
9. เพื่อใช้ประโยชน์ทางการฝึกฝนและการศึกษาทางคานโทรทัศน์

หลังจากปี พ.ศ. 2501 เป็นต้นมารัฐบาลเห็นความสำคัญของโทรทัศน์ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนที่นำข่าวสารและความรู้ไปสู่ประชาชนได้อย่างกว้างขวาง จึงได้ให้หน่วยงานของรัฐบาล และของบริษัทเอกชนจัดตั้งสถานีโทรทัศน์ขึ้นอีก โดยขยายออกไปสู่ส่วนภูมิภาคด้วย เช่น สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ของ 5 (ขอนแก่น), ของ 8 (ลำปาง), ของ 9 (สุราษฎร์ธานี), ของ 10 (สงขลา), และของ 11 (ภูเก็ต) ซึ่งดำเนินงานโดยกรมประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ใน พ.ศ. 2511 ยังได้มีการลงทุนจัดตั้งสถานีโทรทัศน์ขึ้นในประเทศไทยอีกด้วย นับรวมถึงปัจจุบันนี้สถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีจำนวนถึง 9 สถานี คือสถานีโทรทัศน์ในส่วนกลางมี 4 สถานี สำหรับในส่วนภูมิภาคมี 5 สถานี นอกจากนี้ยังมีสถานีถ่ายทอดในเครือข่ายของสถานีต่าง ๆ ซึ่งสามารถออกอากาศครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศอีกด้วย จึงเห็นได้ว่าโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาทมากในประเทศชนิดหนึ่งจึงได้มีผู้ทำการวิจัยและสำรวจเกี่ยวกับบทบาทของโทรทัศน์ในอันที่จะนำไปใช้ในด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชนอยู่เสมอ ๆ สำหรับการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์ได้มีผู้ทำการวิจัยไปแล้วพอจะยกเป็นตัวอย่างได้ดังนี้ คือ

ใน พ.ศ. 2507 สักรินทร์ บุญญฤทธิ์⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สถานีโทรทัศน์" โดยศึกษาผลที่ได้จากการตั้งสถานีโทรทัศน์ขึ้นในประเทศไทย และสรุปผลการวิจัยว่าการตั้งสถานีโทรทัศน์ทำให้เกิดผลโดยตรงและอ้อมดังนี้ คือ

1. เป็นการส่งเสริมงานด้านบันเทิง ธุรกิจ และการศึกษาทางโทรทัศน์ให้พัฒนา
ยิ่งขึ้น
2. ยกกระดับความรู้ของชุมชนรายการให้สูงขึ้น โดยจัดรายการที่ให้ความรู้และ
เป็นประโยชน์
3. รายการที่ดีและมีคุณค่าจะบันทึกภาพส่งไปแลกเปลี่ยนกับสถานีโทรทัศน์อื่น ๆ
ทั้งในและต่างประเทศ เป็นการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศ
4. เป็นการส่งเสริมงานทางด้านเทคนิค ทำให้ช่างและคนงานของสถานีมีประ-
สพการณ์และชำนาญงานด้านแสง เสียง และภาพในการผลิตรายการโทรทัศน์

พ.ศ. 2509 ปฏิพัทธ์ กระแสอินทร์⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของภาพยนตร์
โทรทัศน์ต่อพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่น" เพื่อสำรวจความสนใจของเด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิงในการ
ชมภาพยนตร์โทรทัศน์ และอิทธิพลของภาพยนตร์ต่อเด็กวัยรุ่น โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยัง
โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนสาธิตในจังหวัดพระนครและธนบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ในการชมโทรทัศน์ของเด็กวัยรุ่นชายหญิง เด็กวัยรุ่นหญิงสนใจชมภาพยนตร์
วิทยาศาสตร์กว่าหนามากที่สุด ส่วนเด็กวัยรุ่นชายชอบภาพยนตร์สงครามและภาพยนตร์จารกรรม
มากที่สุด
2. วันและเวลาที่เด็กชายและเด็กหญิงวัยรุ่นชอบดูโทรทัศน์มากที่สุดคือเวลา
19.00 - 20.00 น. และจะใช้เวลาคูสมัปดาห์ละ 13 ชั่วโมง 40.8 นาที

⁴ สักรินทร์ บุญญฤทธิ์, "สถานีโทรทัศน์", วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมบัณฑิต, คณะสถาปัตย-
กรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507.

⁵ ปฏิพัทธ์ กระแสอินทร์, "อิทธิพลของภาพยนตร์โทรทัศน์ต่อพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่น",
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509.

3. สาเหตุที่ชอบภาพยนตร์แต่ละประเภทนี้ เนื่องจากชมแล้วได้รับความสนุก
เพลิดเพลิน และบางเรื่องเป็นตัวอย่างที่ดี

4. การให้คำแนะนำ การห้ามชมรายการและกำหนดเวลาชมโทรทัศน์ขึ้นอยู่กับ
วัยรุ่น เด็กวัยรุ่นที่อายุน้อยได้รับการกำหนดเวลาในการชม และได้รับการห้ามชมรายการมากกว่า
เด็กโต แต่เด็กโตได้รับการแนะนำในการชมรายการต่าง ๆ มากกว่าเด็กที่อายุน้อย นอกจากนี้
นี้ยังขึ้นกับการศึกษาของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีการศึกษาอยู่ในระดับสูงจะให้คำแนะนำในการชม
โทรทัศน์มากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย

5. ภาพยนตร์โทรทัศน์มีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นทั้งในแง่ที่ดีและแง่เสีย

ระหว่างปี พ.ศ. 2511 - 2512 สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี⁶ ได้
ทำการสำรวจวิทยุและโทรทัศน์ขึ้นทั่วประเทศ เพื่อสนองความต้องการของคณะกรรมการวางแผนการ
ใช้วิทยุและโทรทัศน์เพื่อการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ
จำนวนครัวเรือนที่มีเครื่องรับวิทยุและจำนวนครัวเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ และข้อมูลด้านลักษณะ
และนิสัยในการรับฟังและชมรายการวิทยุและโทรทัศน์ รวมทั้งความชัดเจนของเสียงวิทยุ ภาพ-
โทรทัศน์ที่สถานีส่งออกอากาศในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ซึ่งได้สรุปผลการสำรวจไว้ดังนี้

1. ครัวเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ประมาณร้อยละ 85 ขึ้นไปในเขตและนอก
เขตเทศบาลแต่ละภาค ชมโทรทัศน์ทุกวันหรือเกือบทุกวัน (4 - 6 วัน) ในสัปดาห์

2. ครัวเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ประมาณร้อยละ 60 ขึ้นไปทั้งในเขตและ
นอกเขตเทศบาลแต่ละภาค มีจำนวนชมโทรทัศน์เป็นจำนวนมากประมาณร้อยละ 70 ขึ้นไปในเขต
เทศบาลภาคกลางและภาคเหนือ ชมรายการโทรทัศน์ระหว่างเวลา 19.00 - 21.59 น. ในทุก
วันของสัปดาห์ สำหรับในเขตเทศบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ชมรายการโทรทัศน์
ระหว่างเวลา 18.00 - 20.59 น. ในทุกวันของสัปดาห์

⁶สำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายงานผลการสำรวจวิทยุและโทรทัศน์ทั่วราชอาณาจักร
พ.ศ. 2511 - 2512, (โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2512), หน้า 5 - 14.

3. ช่วงเวลาที่ผู้ชมโทรทัศน์เป็นจำนวนมากที่สุดประมาณร้อยละ 80 ขึ้นไปในทุกวันของสัปดาห์ ในเขตเทศบาลภาคกลางได้แก่ช่วงเวลา 20.00 - 20.59 น. สำหรับในเขตเทศบาลภาคอื่น ๆ ได้แก่ช่วงเวลา 19.00 - 19.59 น.
4. ในเขตเทศบาลภาคต่าง ๆ ครั้วเรือนที่ชมโทรทัศน์ภาคกลางวันในวันเสาร์มีจำนวนไม่เกินร้อยละ 40 และภาคกลางวันในวันอาทิตย์ไม่มากกว่าร้อยละ 60
5. จำนวนครั้วเรือนที่ชมโทรทัศน์ในแต่ละชั่วโมงของวันต่าง ๆ ในสัปดาห์ในเขตเทศบาลแต่ละภาคมีลักษณะคือ ในชั่วโมงเริ่มเปิดสถานีภาคกลางวันในวันเสาร์ วันอาทิตย์ และในภาคกลางคืนทุกวันของสัปดาห์มีจำนวนน้อย ในชั่วโมงต่อ ๆ มาจะเพิ่มขึ้น แล้วลดลงในชั่วโมงใกล้ปิดสถานี ในที่สุดลดเหลือจำนวนน้อยในชั่วโมงปิดสถานีภาคกลางวันในวันเสาร์ วันอาทิตย์ และในภาคกลางคืนของทุกวันของสัปดาห์
6. ชั่วโมงชมโทรทัศน์ในวันต่าง ๆ ของครั้วเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์นอกเขตเทศบาลแต่ละภาคมักคล้ายคลึงกับของครั้วเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ในเขตเทศบาลภาคนั้น ๆ แต่ร้อยละของจำนวนครั้วเรือนนอกเขตเทศบาลแต่ละภาคที่ชมรายการโทรทัศน์ในแต่ละชั่วโมงของวันต่าง ๆ ในรอบสัปดาห์โดยทั่วไปต่ำกว่าในเขตเทศบาลภาคนั้น ๆ
7. รายการโทรทัศน์ที่ครั้วเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ประมาณร้อยละ 60 ขึ้นไปชอบหรือสนใจมากหรือพอประมาณทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาลแต่ละภาค ได้แก่รายการ 9 ประเภทดังนี้คือ ภาพยนตร์ต่างประเทศ ข่าวในประเทศ ภาพยนตร์ไทย เพลงหรือดนตรีสากล ข่าวต่างประเทศ การวิเคราะห์ข่าว ละครโทรทัศน์ กีฬา และเพลงลูกทุ่ง
8. กล่าวโดยเฉลี่ยร้อยละของผู้สนใจหรือชอบชมภาพยนตร์ต่างประเทศ เพลงหรือดนตรีไทยสากล ข่าวต่างประเทศหรือวิเคราะห์ข่าว และละครโทรทัศน์ ที่อยู่ในเขตเทศบาลสูงกว่าร้อยละของผู้สนใจหรือชอบชมรายการเหล่านี้ที่อยู่นอกเขตเทศบาล
9. สถานีโทรทัศน์ที่ครั้วเรือนจำนวนมากชอบชมและระบุว่ารับภาพได้ชัดเจนทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาลแต่ละภาคนั้นมี ภาคกลางมีสถานีโทรทัศน์ ททบ. ของ 7 พระนคร สถานี ท.ท.ท. ของ 4 พระนคร และสถานีโทรทัศน์สีของ 7 พระนคร ต่างมีผู้ชมเป็นจำนวนมาก ภาคเหนือครั้วเรือนในจังหวัดที่อยู่ตอนบนของภาคเช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง ฯลฯ

ส่วนใหญ่ของรายการที่ส่งโดยตรงหรือถ่ายทอกจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 8 (ลำปาง) และครัวเรือน
 ในจังหวัดที่อยู่ตอนล่างของภาค เช่น นครสวรรค์ พิจิตร สุโขทัย ฯลฯ ส่วนใหญ่ของรายการที่ถ่าย
 ทอกจากสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 นอกจากนี้ส่วนหนึ่งของผู้มีเครื่องรับโทรทัศน์ในเขตเทศบาล
 และนอกเขตเทศบาลชมรายการที่ถ่ายทอกจากสถานีไทยโทรทัศน์ช่อง 4 และจากสถานีโทรทัศน์สี
 ช่อง 7 สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครัวเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ทั้งในเขตและนอกเขต
 เทศบาล ส่วนใหญ่ของรายการที่ส่งโดยตรงหรือถ่ายทอกจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 (ขอนแก่น)
 นอกจากนี้ส่วนหนึ่งของประชาชนในภาคนี้ชมรายการที่ถ่ายทอกหรือส่งโดยตรงจากสถานีไทยโทร-
 ทัศน์ช่อง 4 สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 และสถานีโทรทัศน์สีช่อง 7 ใ้ดูอีกด้วย ส่วนภาค
 ใต้ ครัวเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ในเขตและนอกเขตเทศบาลส่วนใหญ่ชมรายการที่ส่งโดยตรง
 หรือถ่ายทอกจากสถานีโทรทัศน์ ช่อง 10 (สงขลา)

005829

พ.ศ. 2513 ซลिया คำวิหัทสมกุล⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "คุณค่าทางการศึกษาของ
 รายการโทรทัศน์ที่มีต่อแม่บ้าน" โดยออกแบบสอบถามถามแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษา 18
 โรงเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. เวลาออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 4 สถานีในเดือนมกราคม พ.ศ. 2514
 นั้น สถานีไทยโทรทัศน์ ช่อง 4 ใช้เวลาออกอากาศมากที่สุด วันละ 9 ชั่วโมง 15 นาที รองลง
 มาคือสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 วันละ 7 ชั่วโมง 55 นาที

2. รายการที่สถานีทั้ง 4 แห่งจัดมากที่สุด คือรายการภาพยนตร์บันเทิง รายการ
 การที่ออกอากาศน้อยที่สุดของสถานีทั้ง 4 แห่ง คือ

สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 ออกอากาศรายการพิเศษในโอกาสต่าง ๆ
 น้อยที่สุด

สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 9 ออกอากาศรายการภาพยนตร์สารคดี
 น้อยที่สุด

⁷ซลिया คำวิหัทสมกุล, "คุณค่าทางการศึกษาของรายการโทรทัศน์ที่มีต่อแม่บ้าน",
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2513.

สถานียไทยโทรทัศน์ ของ 4 ออกอากาศรายการความรู้ทางวิทยาศาสตร์
น้อยที่สุด

สถานียไทยโทรทัศน์สี่ของ 3 ออกอากาศรายการสุขภาพจิตและอนามัย
น้อยที่สุด

3. รายการที่สถานีโทรทัศน์ทั้ง 4 ไม่ได้ออกอากาศเลยในเดือนมกราคม พ.ศ. 2514 ได้แก่รายการกฎหมายสำหรับประชาชน ซึ่งเป็นรายการที่เคยออกอากาศทางสถานีไทยโทรทัศน์ ของ 4 และสถานียไทยโทรทัศน์สี่ ของ 9

4. แม่บ้านมีความสนใจในการรับชมโทรทัศน์มากพอสมควร คือชมวันละประมาณ 1 - 2 ชั่วโมง ทุกวัน ในช่วงเวลา 18.00 - 20.00 น.

5. แม่บ้านสนใจรายการโทรทัศน์ประเภทบันเทิงมากที่สุด และสนับสนุนให้เด็กในปกครองชมโทรทัศน์หลังจากทำการบ้านเสร็จแล้ว

6. แม่บ้านเห็นว่าทางสถานีจัดรายการภาพยนตร์บันเทิง รายการละคร รายการโฆษณาสินค้ามากเกินไป และรายการข่าวกีฬา การอภิปรายต่าง ๆ รายการสุขภาพจิตและอนามัย รายการภาษาและวรรณคดี รายการความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ รายการภาพยนตร์สารคดี รายการพิเศษในโอกาสต่าง ๆ ยังมีการจัดคอนเสิร์ตบางสถานี

7. รายการที่มีคุณภาพดี ให้ความรู้แก่แม่บ้านมากที่สุดคือ รายการข่าวต่าง ๆ และรายการส่วนใหญ่มีประโยชน์ต่อแม่บ้านในชีวิตประจำวัน และมีคุณค่าทางการศึกษาต่อแม่บ้าน และรายการที่ให้ความรู้ น้อยที่สุด คือรายการธรรมและศาสนาต่าง ๆ รายการแฟชั่น รายการอภิปรายต่าง ๆ รายการทายปัญหา รายการภาพยนตร์บันเทิง รายการละคร และรายการกฎหมายสำหรับประชาชน และรายการโฆษณาสินค้าเป็นรายการที่ให้ความรู้ น้อยที่สุด

8. อิทธิพลของรายการโทรทัศน์ที่มีต่อแม่บ้านเป็นอันดับหนึ่ง คือ ทำให้รสนิยมของแม่บ้านเปลี่ยนแปลงไป และอิทธิพลที่มีต่อเด็กเป็นอันดับหนึ่ง คือ ทำให้มีความรู้รอบตัวดีขึ้น

พ.ศ. 2517 อนันต์ธนา อังกินันท์⁸ ทำการวิจัยเรื่อง "โทรทัศน์การศึกษาแบบบันเทิง" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาและวิเคราะห์การจึกรายการโทรทัศน์การศึกษาที่ให้ความรู้แบบการศึกษาโดยตรงและโดยทางอ้อม ในการจึกรายการโทรทัศน์ของแต่ละสถานี เพื่อที่จะนำมาเปรียบเทียบกันว่า แต่ละสถานีนั้นจึกรายการตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่ และทางสถานีจึกรายการ เกี่ยวกับการให้ความรู้หรือส่งเสริมการศึกษาและวัฒนธรรมเป็นประโยชน์แก่การศึกษาตามที่มุ่งหวังมากน้อยเพียงใด และเหตุจึกรายการของสถานีที่เกี่ยวกับการศึกษาจึงไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร และถ้าหากว่าจะจึคิในลักษณะรายการแทรกการบันเทิงจะได้รับผลประโยชน์คุ้มค่าเนื่องจากจะเป็นที่สนใจของคนดูมากกว่า ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. โทรทัศน์การศึกษาในปัจจุบันไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากมีลักษณะทางวิชาการ และเวลาในการจึคิอยู่ในช่วงเวลาของคนส่วนมากยังไม่กลับบ้าน
2. ผู้อุปถัมภ์รายการไม่อยากจึกรายการประเภทนี้ เนื่องจากอุปสรรคทางด้านเวลาที่จึคิในช่วงที่คนยังไม่กลับบ้าน และรายการยังไม่ดีพอ ฉะนั้นกลัวเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า
3. หากจึคิในเวลา 18.30 - 21.30 น. อันเป็นช่วงเวลาที่คิที่รู้สึกเกิดอุปสรรคทางด้านสถานีโทรทัศน์ เนื่องจากเป็นเวลาที่เก็บอัตราค่านวดนแพง และคนดูมาก ตลอดจนสถานีกลัวคนจะไม่ดูในโอกาสต่อไป
4. รายการควรปรับปรุงให้เป็นรายการแทรกความรู้ในการจึคิทางบ้านบันเทิง เพราะว่าคุณจะดูมากกว่าที่จัดการศึกษาในปัจจุบัน
5. ควรหาผู้ค่าเนื้องานจึกรายการที่จึงใจและเป็นกันเองต่อผู้ดู

⁸อนันต์ธนา อังกินันท์, "โทรทัศน์การศึกษาแบบบันเทิง", วิทยานพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, แผนกวิชาไสตทัศน์ศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

ในต่างประเทศ พ.ศ. 2499 คับเบิลยู เอ เบลสัน⁹ (W.A. Belson) ได้วิจัยเรื่อง "โทรทัศน์ดึงดูดความสนใจ และช่วยสร้างความคิดริเริ่มของผู้ชมในลอนดอน" โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาว่าโทรทัศน์ดึงดูดความสนใจของผู้ชมหรือไม่
2. เพื่อศึกษาว่าโทรทัศน์ช่วยสร้างความคิดริเริ่มของผู้ชมหรือไม่

เบลสัน ได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเพื่อส่งไปยังประชาชนในกรุงลอนดอน และให้เวลาในการกรอกแบบสอบถามเป็นเวลา 1 สัปดาห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. โทรทัศน์สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้
2. โทรทัศน์สามารถสร้างความคิดริเริ่มในตัวผู้ชมให้สูงขึ้นได้

* ปีเดียวกัน เจ ดูมาซิดีเออร์¹⁰ (J. Dumazedier) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของรายการโทรทัศน์ที่มีต่อผู้ชมในชนบท" เพื่อจะศึกษาถึงอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อประชาชนในชนบท โดยได้ทำการวิจัยใน 15 หมู่บ้านที่ได้เลือกสรรแล้ว เมื่อชมโทรทัศน์แล้วก็ได้ส่งแบบสอบถามไปเพื่อให้ผู้ชมกรอก

ผลการวิจัยที่ได้คือ

1. โทรทัศน์สามารถให้การศึกษแก่ประชาชนในชนบทได้ดี
2. กิจกรรมหลังชมโทรทัศน์ของกลุ่มประชากรจะช่วยให้ผู้ชมสามารถแสดงออกได้อย่างกว้างขวางและตามความพอใจ
3. ทัศนคติของผู้ชมเปลี่ยนแปลงไป

⁹W.A.Belson, "Effects of Television on the Interests and the Initiative of Adult Viewers in Greater London", British Journal of Psychology (United Kingdom; 1959), p. 145 - 158.

¹⁰J. Dumazedier, "The Impact of Television Programs on Rural Audiences", Press, Film and Radio in the World Today, (Paris: Unesco, 1956).

* พ.ศ. 2508 ชาลส์ วินิช¹¹ (Charles Winich) ทำการวิจัยเรื่อง "ประชาชนเข้าใจโทรทัศน์เพื่อการศึกษายังไง" วิจัยดำเนินการวิจัย ชาลส์ทำโดยโทรศัพท์ไปยังกลุ่มคนที่อยู่ในเมือง ถามแต่ละคนว่าเขาได้ชมโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเป็น เวลาติดต่อกัน 3 สัปดาห์หรือเปล่า และทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ประชากร 392 คน เป็นพวกที่ชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และอีก 292 คน เป็นผู้ที่ไม่ได้ชมรายการโทรทัศน์ ประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันทางฐานะ สังคม และเศรษฐกิจ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้ชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและผู้ไม่ชมรายการโทรทัศน์จะมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ผู้ชมรายการ เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในดานการศึกษาสูงกว่า ผู้ไม่ชมรายการ และผู้ชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเป็นบุคคลที่มักถึงประโยชน์ทางการศึกษา ผู้ชมรายการโทรทัศน์ให้ความเห็นว่าโทรทัศน์เพื่อการศึกษาไม่ควรจัดทำเพื่อแข่งขันกับรายการเพื่อการคา แต่ควรจะทำให้แตกต่างกว่า และจัดรายการ เพื่อเสริมสร้างรายการโทรทัศน์เพื่อการคา

เท่าที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ยอมรับเป็นประจักษ์พยานได้ว่า ผลการวิจัยที่ได้ทำไปแล้ว ทั้งส่วนที่เป็นการสำรวจวิจัยของรัฐบาลและการวิจัยของผู้ที่สนใจบทบาทของโทรทัศน์ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้เห็นบทบาทความสำคัญของโทรทัศน์ที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในดานการให้ความรู้แก่ผู้ชมโทรทัศน์ จึงเชื่อได้ว่าการทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการรายการโทรทัศน์สำหรับการศึกษาของประชาชน" นี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับนักการศึกษา นักจัดรายการทางโทรทัศน์ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้และปรับปรุงรายการโทรทัศน์เพื่อเป็นประโยชน์ ส่งเสริมความรู้สนิยม ตลอดจนคุณค่าทางการศึกษาแก่ประชาชนและสังคม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹¹Charles Winich, "How People Perceive Educational Television",
A.V. Communication Review, Vol.14, Spring-Winter, 1966. p.281